

Afdeling	: WIZ - Werk, Inkomen en Zorg	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Maartje Lambers / Sander Linssen (06 46363524)	DJ-1616881
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc.	Zaaknummer:
		1616875
		Publicatie:
		Openbaar

Onderwerp

Beleidsregel Eenmalige energietoeslag gemeente Weert 2022.

Voorstel

De beleidsregel Eenmalige energietoeslag gemeente Weert 2022 vast te stellen met terugwerkende kracht vanaf 16 maart 2022 tot en met 31 december 2022.

Inleiding

De energieprijzen zijn flink gestegen en lopen mogelijk nog verder op. Hier heeft iedereen in Nederland mee te maken. Met de energieprijzen van januari 2022 betaalt een huishouden met een gemiddeld energieverbruik bij een nieuw contract € 2.800,-- aan energie per jaar, zo verwacht het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dat is 86% meer dan in het jaar ervoor. De precieze impact van de oorlog in Oekraïne is hierbij nog onzeker en kan energieprijzen nog verder laten stijgen.

Het Centraal Planbureau (CPB) constateert dat voor huishoudens met een laag inkomen en een variabel of aflopend vast energiecontract de energiekosten als aandeel van het besteedbaar inkomen veel harder stijgen dan voor huishoudens met een hoger inkomen. Het aantal huishoudens dat in energiearmoede leeft neemt toe.

Om de hoge energierekening voor een deel te compenseren is in 2022 de energiebelasting verlaagd. Het gaat hierbij om een extra belastingkorting op de energierekening én daar bovenop een tijdelijke verlaging van het belastingtarief op elektriciteit. Aanvullend hierop heeft het kabinet voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum een tegemoetkoming in het leven geroepen in de vorm van een eenmalige energietoeslag.

Minister Schouten heeft recent het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens ingediend bij de Tweede Kamer.

De minister wil dat gemeenten in 2022 een eenmalige energietoeslag kunnen toekennen. Deze toeslag is voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum. Het richtbedrag van de eenmalige energietoeslag was eerst € 200,--, maar is nu € 800,-- per huishouden.

Weert, 30 maart 2022	S		B	W	W	W	W	W
	MM		RV	MvdH	TG	WvE	PS	HvdL
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

Akkoord

Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder

Anders, nl.:

Beslissing d.d.: 5 april 2022

Niet akkoord

Gewijzigde versie

Nummer: 18

De secretaris

De minister schrijft op 15 maart 2022 dat gemeenten niet hoeven te wachten op de inwerkingtreding van de wet. De sterk gestegen energierekening brengt huishoudens met een laag inkomen in acute financiële problemen.

Om die reden staat de minister gemeenten toe om vooruitlopend op de inwerkingtreding van het wetsvoorstel al tot uitbetaling van de eenmalige energietoelagen over te gaan. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft hierom ook verzocht. Het gaat dan om huishoudens met een bijstandsuitkering en bekende huishoudens binnen het minimabeleid die automatisch de energietoelag gaan ontvangen. Inwoners met een laag inkomen (120% van het sociaal minimum), die niet bekend zijn bij de gemeente, kunnen deze later zelf aanvragen. Dit kan per 25 april 2022.

Voor het toekennen van de energietoelag is het nodig om een beleidsregel op te stellen, om op deze wijze regels omtrent de doelgroep, inkomensgrens en hoogte van de energietoelag vast te stellen.

Beoogd effect/doel

Een eenmalige toeslag aan huishoudens met een laag inkomen verstrekken voor (gedeeltelijke) compensatie van de gestegen energieprijzen.

Argumenten

Inkomensgrens

Gemeenten hebben een bevoegdheid om zelf invulling te geven aan wat onder een laag inkomen wordt verstaan. Het hanteren van een inkomensgrens lager dan 120% van het sociaal minimum is niet wenselijk. Aanbevolen wordt om een inkomensgrens te hanteren van 120% van het sociaal minimum en zo veel als mogelijk aan te sluiten bij het lokale minimabeleid. Weert hanteert voor het bijzondere bijstandsbeleid en kindregelingen een inkomensgrens variërend van 115% tot 130% van het sociaal minimum.

Weert kent 2.773¹ huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Naar verwachting zullen veel inwoners gebruik gaan maken van de regeling. De energietoelag wordt alleen toegekend aan zelfstandige huishoudens. Een aantal groepen zoals de bewoners van een instelling, jongeren tot 21 jaar, studenten en dak- en thuislozen worden uitgesloten van de energietoelag omdat zij niet voldoen aan het hebben van een zelfstandig huishouden of een beroep kunnen doen op de ouders.

Hoogte van de energietoelag

Het kabinet heeft met de VNG en Divosa afgesproken dat wordt ingezet op het landelijk bereiken van maximaal 800.000 huishoudens met een eenmalige energietoelag van € 800,- per huishouden als richtbedrag. Aanbevolen wordt om dit richtbedrag van € 800,- aan te houden. Een differentiatie in bijvoorbeeld de leefsituatie wordt vanwege de beoogde eenvoud van de regeling niet aanbevolen.

Geen vermogenstoets

Vanwege een snelle uitvoerbaarheid van de regeling wordt het aangeraden het vermogen buiten beschouwing te laten en de energietoelag alleen aan de hand van het inkomen te bepalen.

Uitbetaling van de energietoelag

Wij krijgen veel vragen van burgers over de uitbetaling van de energietoelag. Dit is ook te merken aan alle aandacht in de media over dit onderwerp. De druk is hoog en er wordt een stevig beroep gedaan op de uitvoeringscapaciteit van de afdeling WIZ.

Wij willen zo spoedig mogelijk over gaan tot uitbetaling van de toeslag. Voor de reeds bekende huishoudens met een laag inkomen (mensen met een bijstandsuitkering) is dat relatief eenvoudig en kunnen we overgaan tot een ambtshalve toekenning. Dit geldt ook

¹ Minimascan Divosa (CBS cijfers 2020)

voor de bij ons 'bekende' huishoudens die gebruik maken van een minimaregeling tot 120% van het sociaal minimum. De betaling kan dan plaatsvinden op 8 april 2022.

Vanaf 25 april 2022 kunnen ook de inwoners met een laag inkomen (120% van het sociaal minimum), die niet bekend zijn bij de gemeente, de energietoeslag aanvragen.

Kanttekeningen en risico's

Financieel risico individuele bijzondere bijstand

Een risico is dat huishoudens, wanneer de toeslag van € 800,-- niet voldoende is om de financiële nood als gevolg van de stijgende energieprijzen volledig te compenseren, een aanvullend beroep doen op de individuele bijzondere bijstand. Minister Schouten van Armoedebeleid wijst gemeenten ook op deze mogelijkheid.

Op dit moment is niet duidelijk op welke manier gemeenten burgers via de individuele bijzondere bijstand kunnen ondersteunen in het geval van energiearmoede. Wij wachten nog op handreikingen vanuit het ministerie. In ieder geval is duidelijk dat hiervoor geen aanvullend budget komt, terwijl de kosten hiervan mogelijk substantieel kunnen gaan drukken op het budget voor de bijzondere bijstand. Indien hiertoe aanleiding is zullen wij u hier nader over informeren.

Inkomensgrens (' stille armen')

Door het vaststellen van een inkomensgrens tot 120% van het sociaal minimum zal een groep lage tot middeninkomens buiten de boot vallen en geen gebruik kunnen maken van deze regeling terwijl ook voor deze groep de stijgende energielasten kunnen leiden tot acute financiële problemen. Zoals reeds eerder aangegeven hebben gemeenten een bevoegdheid om zelf invulling te geven aan wat onder een laag inkomen wordt verstaan. Vanuit de landelijke richtlijn wordt aanbevolen om aan te sluiten bij het lokale minimabeleid. Hierbij wordt opgemerkt dat het hanteren van een inkomensgrens lager dan 120% van het sociaal minimum niet wenselijk is en de inkomensgrens van 120% past binnen het lokale minimabeleid. Daarnaast biedt het beperkte beschikbare budget vanuit het Rijk geen ruimte voor ophoging van een inkomensgrens naar 130% van het sociaal minimum. Een eerdere wens vanuit de Kamer om ook deze groep tot 130% mee te nemen in de compensatie van de energielasten blijkt politiek niet haalbaar en wijkt teveel af van het minimabeleid van de meeste gemeenten.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Financieel

Weert gaat voor de energietoeslag naar verwachting ongeveer € 2 miljoen via de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds ontvangen. De verdeling over de individuele gemeenten is nog niet gepubliceerd, in totaal is € 679 miljoen voor verdeling beschikbaar.

Het bedrag van € 2 miljoen is € 200.000 te laag om een toeslag van € 800,-- aan alle 2.773 huishoudens, die op basis van de beleidsregel in aanmerking komen voor de energietoeslag, te verstrekken. Er wordt echter vanuit gegaan dat de toeslag uiteindelijk aan 85% van de in aanmerking komende huishoudens wordt toegekend en worden een aantal groepen uitgesloten omdat zij geen zelfstandig huishouden voeren. Het hiermee gemoeide totaalbedrag kan wél uit de verwachte ontvangst worden bekostigd.

Daarnaast heeft minister Schouten in een kamerdebat gegarandeerd dat gemeenten, wanneer hun uitgaven (bij een toeslag van maximaal € 800,-- en een inkomen tot 120% van het sociaalminimum hoger zijn dan het in de meicirculaire ontvangen bedrag, dat tekort gecompenseerd krijgen. Hierdoor loopt de gemeente met de voorgestelde beleidsregel geen financieel risico.

De gemeentelijke uitvoeringskosten worden in eerste instantie opgevangen binnen de bestaande budgetten. Mocht achteraf blijken dat er binnen de ontvangen rijksmiddelen ruimte is om de uitvoeringskosten te dekken dan zullen deze daar ook voor ingezet worden.

Personeel

De werkzaamheden kunnen worden opgevangen binnen de huidige formatie.

Juridisch

Voor het verstrekken van de eenmalige energietoeslag wordt gebruik gemaakt van het instrument categoriale bijzondere bijstand. Hiervoor dient de Participatiewet gewijzigd te worden. Dit volgt uit het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens. Er wordt veel belang gehecht aan een landelijke uniforme uitvoering van de energie toeslag. Daarom is er door het ministerie van SZW en VNG een (niet-bindende) richtlijn opgesteld met betrekking tot de doelgroep, inkomensgrens en het uit te keren bedrag. Hiervoor dient een beleidsregel te worden vastgesteld.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Uitvoering/evaluatie

Er wordt op 8 april 2022 overgegaan tot het ambtshalve uitkeren van de Energietoeslag aan de ons bekende minima (huishoudens die een uitkering ontvangen of bijzondere bijstand).

Vanaf 25 april 2022 kunnen inwoners met een laag inkomen (120% van het sociaal minimum), die niet bekend zijn bij de gemeente de energietoeslag zelf aanvragen (in verband met inrichten systeem en digitale aanvraag, werkinstructies e.d.)

Communicatie/participatie

Communicatie

Wij gaan de regeling bekend maken via al ons bekende kanalen (persbericht, Weert Magazine, facebook, website) en brengen de regeling onder de aandacht bij onze maatschappelijke partners.

Participatieraad

De Participatieraad zal zo spoedig mogelijk een advies uitbrengen over de beleidsregel Eenmalige energietoeslag en het advies wordt op een later moment toegevoegd.

Overleg gevoerd met

Intern:

- Nancy Peeters, afdelingshoofd WIZ.
- Paul Hecker, jurist sociaal domein
- Patricia Vos, financieel adviseur WIZ
- Sander Linssen, kwaliteits- en beleidsmedewerker WIZ
- Tanja van Duuren, coördinator Armoedebestrijding

Extern:

- Participatieraad sociaal domein Weert
- Regio werkgroep Inkomensbeleid (MER-gemeenten, Leudal, Roermond en Nederweert).

Bijlagen:

- Concept beleidsregel Eenmalige energietoeslag gemeente Weert 2022.
- Advies Participatieraad gemeente Weert.
- Persbericht 'Eenmalige energietoeslag'.